

Elektronisk övervakning av kontaktförbud

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i lagen om kontaktförbud och i brottsbalken. Syftet med lagändringarna är att stärka skyddet mot trakasserier och förföljelse genom en bättre kontroll av att kontaktförbud följs och en skärpt syn på överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning.

Förslaget innebär att utvidgade kontaktförbud ska kunna övervakas elektroniskt. Detta ska vara huvudregeln om den som avses med ett beslut tidigare har överträtt ett kontaktförbud. Den längsta möjliga initiala förbudstiden för kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning ska enligt förslaget vara ett år, i stället för som i dag sex månader. Vidare föreslås att överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning införs som en särskild brottsbeteckning. Straffskalan ska vara fängelse i högst två år. Slutligen föreslås att straffbestämmelsen om olaga förföljelse i 4 kap. 4 b § brottsbalken utvidgas till att omfatta även överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2018.

Utskottet föreslår även ett tillkännagivande till regeringen med anledning av två yrkanden i följdmotioner om att ett utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning ska kunna beslutas som en förstahandsåtgärd.

I betänkandet finns 8 reservationer (M, SD, C, V, L, KD, -).

Behandlade förslag

Proposition 2017/18:81 Elektronisk övervakning av kontaktförbud.

Åtta yrkanden i följdmotioner.

Tolv yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2017/18.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Utskottets överväganden	6
Elektronisk övervakning av kontaktförbud	6
Reservationer	21
1. Ökad användning av kontaktförbud med elektronisk övervakning, punkt 2 (C, L)	21
2. Skärpt straff för överträdelse av kontaktförbud, punkt 3 (SD, -)	21
3. Skärpt straff för överträdelse av kontaktförbud, punkt 3 (L)	22
4. Kontaktförbud med elektronisk övervakning som förstahandsåtgärd, punkt 4 (V)	23
5. Förenkla utfärdandet av kontaktförbud, punkt 5 (SD, -)	24
6. Utöka området för kontaktförbud, punkt 6 (L)	24
7. Kontaktförbud med elektronisk övervakning efter avtjänat fängelsestraff, punkt 7 (SD, L, -)	25
8. Kontaktförbud avseende den gemensamma bostaden, punkt 8 (M, C, L, KD)	26
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	27
Propositionen	27
Följdmotionerna	27
Motioner från allmänna motionstiden 2017/18	28
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	30

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Elektronisk övervakning av kontaktförbud

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1988:688) om kontaktförbud,
2. lag om ändring i brottsbalken.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2017/18:81 punkterna 1 och 2.

2. Ökad användning av kontaktförbud med elektronisk övervakning

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:144 av Said Abdu (L),

2017/18:2836 av Annicka Engblom m.fl. (M) yrkandena 3 och 4,

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 4 och

2017/18:3789 av Annika Qarlssoon m.fl. (C) yrkande 29.

Reservation 1 (C, L)

3. Skärpt straff för överträdelse av kontaktförbud

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 2,

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2,

2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkandena 2 och 3 samt

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkandena 2 och 3.

Reservation 2 (SD, -)

Reservation 3 (L)

4. Kontaktförbud med elektronisk övervakning som förstahandsåtgärd

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att ett utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning ska kunna beslutas som en förstahandsåtgärd och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 1 och

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 4.

Reservation 4 (V)

5. Förenkla utfärdandet av kontaktförbud

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 1 och

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1.

Reservation 5 (SD, -)

6. Utöka området för kontaktförbud

Riksdagen avslår motion

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3.

Reservation 6 (L)

7. Kontaktförbud med elektronisk övervakning efter avtjänat fängelsestraff

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 5 och

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 5.

Reservation 7 (SD, L, -)

8. Kontaktförbud avseende den gemensamma bostaden

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3189 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 7 och

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 6.

Reservation 8 (M, C, L, KD)

Stockholm den 17 april 2018

På justitieutskottets vägnar

Tomas Tobé

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Tomas Tobé (M), Mats Pertoft (MP), Helene Petersson i Stockaryd (S), Elin Lundgren (S), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Susanne Eberstein (S), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L), Linda Snecker (V), Andreas Carlson (KD), Lawen Redar (S), Sanne Lennström (S), Patrick Reslow (-) och Sultan Kayhan (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet regeringens proposition 2017/18:81 Elektronisk övervakning av kontaktförbud. I propositionen föreslår regeringen ändringar i lagen (1988:688) om kontaktförbud och i brottsbalken.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I betänkandet behandlar utskottet även två motioner som har väckts med anledning av propositionen. Utskottet behandlar också tolv motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2017/18. Förslagen i motionerna återges i bilaga 1.

Utskottets överväganden

Elektronisk övervakning av kontaktförbud

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag om elektronisk övervakning av kontaktförbud.

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att ett utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning ska kunna beslutas som en förstahandsåtgärd, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Riksdagen avslår 18 motionsyrkanden. Motionerna handlar bl.a. om att förenkla utfärdandet av kontaktförbud, om skärpt straff för överträdelse av kontaktförbud och om att utöka området för kontaktförbud.

Jämför reservation 1 (C, L), 2 (SD, -), 3 (L), 4 (V), 5 (SD, -), 6 (L), 7 (SD, L, -) och 8 (M, C, L, KD).

Lagen om kontaktförbud

Av 1 § lagen (1988:688) om kontaktförbud framgår att ett förbud får meddelas för en person att besöka eller på annat sätt ta kontakt med en annan person eller att följa efter denna person (kontaktförbud). Kontaktförbud får meddelas om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot, förfölja eller på annat sätt allvarligt trakassera den som förbudet ska skydda. Vid bedömningen av om det finns en sådan risk ska det särskilt beaktas om den mot vilken förbudet avses gälla har begått brott mot någon persons liv, hälsa, frihet eller frid. Ett kontaktförbud får meddelas endast om skälen för ett sådant förbud uppväger det intrång eller men i övrigt som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla.

Enligt 1 a § är det möjligt att meddela kontaktförbud när det gäller den gemensamma bostaden. Förbud att uppehålla sig i en bostad som brukas gemensamt med någon annan får beslutas om det på grund av särskilda omständigheter finns risk för att den mot vilken förbudet avses gälla kommer att begå brott mot en sammanboendes liv, hälsa, frihet eller frid (kontaktförbud avseende gemensam bostad). Kontaktförbud avseende gemensam bostad får meddelas endast om skälen för ett sådant förbud väger väsentligt tyngre än det intrång eller men i övrigt som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla, och den som förbudet avses skydda förbinder sig att medverka till att den mot vilken förbudet avses gälla i rimlig utsträckning får tillgång till sina personliga tillhörigheter. Paragrafen fick sin nuvarande lydelse efter en lagändring den 1 januari 2014. Dessförinnan krävdes det att risken för brott

var påtaglig för att ett kontaktförbud avseende gemensam bostad skulle kunna meddelas. Det betyder bl.a. att det numera inte måste vara fråga om en akut risk för brott mot den person som förbudet avses skydda, utan att det är tillräckligt att den risken är konkret och tydlig (se bet. 2013/14:JuU6).

Ett utvidgat kontaktförbud är ett vidare förbud än ett ordinärt kontaktförbud och förbjuder även personen att uppehålla sig i närheten av en annan persons bostad eller arbetsplats eller annat ställe där den personen brukar vistas (2 § första stycket). Det kan utfärdas direkt om det står klart att det finns en bakgrund med omfattande trakasserier, vilket tyder på en särskilt hög risk för brott eller allvarliga trakasserier. Det krävs inte att den mot vilken förbudet avses gälla har blivit dömd för överträdelse av det ordinära kontaktförbudet. Vanligen beslutas emellertid ett ordinärt kontaktförbud först. Om det inte visar sig tillräckligt kan ett utvidgat kontaktförbud beslutas.

Enligt 2 § andra stycket får den som har överträtt ett utvidgat kontaktförbud meddelas förbud att uppehålla sig inom ett större område än som följer av första stycket (särskilt utvidgat kontaktförbud). Förbudet får omfatta ett eller flera områden i anslutning till sådana platser där den andra personen har sin bostad eller arbetsplats eller annars brukar vistas. Det får inte avse ett större område än vad som är nödvändigt. Ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud ska enligt tredje stycket förenas med villkor om elektronisk övervakning, om det inte finns särskilda skäl mot det. Särskilt utvidgat kontaktförbud får meddelas endast om skälen för ett sådant förbud väger väsentligt tyngre än den inskränkning i rörelsefriheten som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses gälla.

Av 4 § framgår bl.a. följande. Kontaktförbud ska meddelas för viss tid. Kontaktförbud avseende gemensam bostad får meddelas för högst två månader. Särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning får meddelas för högst sex månader. I övrigt får kontaktförbud meddelas för högst ett år. Ett kontaktförbud avseende gemensam bostad får endast förlängas om det finns särskilda skäl och med högst två veckor i taget. Ett särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning får förlängas med högst tre månader i taget. I övrigt får kontaktförbud förlängas med högst ett år i taget.

Enligt 7 § prövas frågan om kontaktförbud av allmän åklagare och tas upp på begäran av den som förbudet ska skydda eller när det annars finns anledning till det.

Frågor om kontaktförbud ska handläggas skyndsamt (6 a §). I fråga om kontaktförbud avseende gemensam bostad ska åklagarens beslut i ärendet meddelas med särskild skyndsamhet.

Åklagarens beslut i fråga om kontaktförbud ska prövas av tingsrätten, om den som har ålagts kontaktförbud eller den som förbudet avses skydda begär det (14 §). I 19 § finns särskilda tidsfrister för sammanträden i ärenden om kontaktförbud avseende gemensam bostad. Tingsrätten ska alltid hålla sammanträde i sådana ärenden så snart det kan ske och senast på fjärde dagen efter det att rättsens prövning påkallades hos åklagaren. Tiden för sammanträde

får endast överskridas vid synnerligt hinder. Ärendet ska, om det inte finns något synnerligt hinder, avgöras i anslutning till sammanträdet.

Av 24 § framgår att den som bryter mot ett kontaktförbud döms för *överträdelse av kontaktförbud* till böter eller fängelse i högst ett år. I ringa fall ska personen inte dömas till ansvar. I 25 § anges att den som har meddelats ett särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning och som uppsåtligt eller av grov oaktsamhet hindrar att den elektroniska övervakningen kommer till stånd eller kan fortgå döms för *hindrande av elektronisk övervakning* till böter eller fängelse i högst ett år.

Propositionen

Behovet av ändring

När elektronisk övervakning infördes för kontaktförbud 2011 var det huvudsakliga syftet att förbättra förutsättningarna att kontrollera att förbudet följs och att förebygga överträdelser av det. Regeringen bedömde då att användningen av det särskilt utvidgade kontaktförbudet skulle öka, och därmed skulle lagändringen leda till ett förbättrat skydd för den person som ska skyddas med förbudet (prop. 2010/11:45).

Av propositionen framgår att antalet ordinära kontaktförbud under perioden 2010–2013 årligen uppgick till 3 268–3 476, utvidgade kontaktförbud till 35–42 och särskilt utvidgade kontaktförbud till 0–2 förbud. Antalet särskilt utvidgade kontaktförbud med elektronisk övervakning var under samma period noll. Under 2014–2016 beslutades om särskilt utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning i sex fall. Regeringen konstaterar att elektronisk övervakning vid kontaktförbud inte används särskilt ofta.

Det har enligt regeringen också visat sig att det tar för lång tid innan ett kontaktförbud kan kontrolleras med elektronisk övervakning. Ett exempel som kan nämnas är när det vid tiden för villkorlig frigivning av en person som dömts för överträdelse av ett ordinärt kontaktförbud och våldsbrottslighet riktad mot sin före detta sambo kan finnas en betydande risk för att den dömda kommer att utsätta den före detta sambon för liknande brottslighet igen. I den situationen är det med gällande lagstiftning möjligt att utfärda ett utvidgat kontaktförbud, men polis och åklagare skulle behöva avvakta en bevisad överträdelse av detta förbud för att ett särskilt utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning skulle kunna meddelas. I det läget finns det goda skäl att kunna meddela ett kontaktförbud med elektronisk övervakning redan efter överträdelser av det ordinära kontaktförbudet, eftersom situationen typiskt sett innebär allvarliga risker för brottsoffret.

Elektronisk övervakning av fler kontaktförbud kan enligt regeringen också leda till en annan positiv effekt. Kontrollen av att kontaktförbud följs kommer att bli bättre, och det kommer att ges större möjligheter att omedelbart reagera på överträdelser. Detta kan förhoppningsvis leda till att elektroniskt övervakade kontaktförbud i fler fall än i dag anses så ingripande att man kan

undvika eller i vart fall förkorta ett frihetsberövande av en person som är misstänkt för brott, t.ex. olaga förföljelse.

Vidare framhåller regeringen att ett elektroniskt övervakat kontaktförbud är ingripande för den enskilde. Å andra sidan kan det bidra till en ökad trygghetskänsla för den som har blivit utsatt för brott, förföljelse eller trakasserier. Det är dock viktigt att det ställs upp tydliga kriterier i lag för när en så ingripande åtgärd som ett kontaktförbud med elektronisk övervakning ska få beslutas. Det är också viktigt att själva prövningen omgärdas av tillräckliga rättssäkerhetsgarantier. Enligt regeringen tillgodoses detta i kontaktförbudsärenden genom åklagarens prövning och möjligheten att begära domstolsprövning av åklagarens beslut. Att hot- och riskbedömningarna håller hög kvalitet blir enligt regeringen ännu viktigare när det föreslås utökade möjligheter att övervaka kontaktförbud elektroniskt. Möjligheten att få ett offentligt biträde i vissa ärenden bidrar också till att intresset för den mot vilken förbudet avses gälla kan tas till vara.

Regeringen konstaterar att elektronisk övervakning av kontaktförbud ska användas i de mest allvarliga fallen av trakasserier och förföljelse, men trots det ser straffskalan ändå likadan ut för överträdelse av kontaktförbud, med eller utan elektronisk övervakning. Enligt regeringen speglar detta inte på ett tillfredsställande sätt allvaret i gärningen. Skärpta straffregler för överträdelser av kontaktförbud med elektronisk övervakning bör enligt regeringen kunna ge en brottsförebyggande effekt och påverka berörda myndigheters möjligheter att ingripa i större utsträckning än vad som sker i dag. En skärpt syn på överträdelser kan också leda till en ökad tilltro till systemet hos brottsoffer, målsägandebiträden och andra aktörer. Det kan i sin tur leda till att elektronisk övervakning övervägs oftare än i dag.

Regeringens förslag

Utvidgade kontaktförbud ska kunna villkoras med elektronisk övervakning

Regeringen konstaterar att en stor del av problemet med lagens nuvarande struktur är att den medför en risk för att trakasserier och förföljelse kan tillåtas fortgå ett tag innan ett kontaktförbud med elektronisk övervakning kan meddelas. I stället för att t.ex. göra det lättare att besluta om särskilt utvidgade kontaktförbud anser regeringen att det är ett bättre alternativ att möjliggöra elektronisk övervakning vid fler typer av kontaktförbud. Det skulle dock vara svårt att göra elektronisk övervakning möjlig vid ordinära kontaktförbud eftersom det vid denna form av kontaktförbud inte bestäms något geografiskt område.

Utvidgade kontaktförbud bestäms till ett geografiskt område. Genom att tillåta att även sådana kontaktförbud övervakas elektroniskt skulle man enligt regeringen kunna öka andelen kontaktförbud med elektronisk övervakning. Det skulle i så fall bli enklare att säkra bevisning i mål om överträdelser av utvidgade kontaktförbud. Den förbättrade möjligheten till bevissäkring skulle

också underlätta för polis och åklagare att upptäcka eventuella felaktiga påståenden om överträdelser. Vidare skulle villkor om elektronisk övervakning även för utvidgade kontaktförbud också förstärka sådana kontaktförbuds preventiva effekter. Vid en samlad bedömning konstaterar regeringen att övervägande skäl talar för att utöka möjligheterna att elektroniskt övervaka kontaktförbud till att avse även utvidgade kontaktförbud.

Förutsättningarna för att villkora utvidgade kontaktförbud med elektronisk övervakning

Ett tidigare kontaktförbud har överträtts

För att få en tydlig koppling i bestämmelsen till risken för våld, hot och allvarliga trakasserier anser regeringen att man bör begränsa tillämpningsområdet genom att uppställa ett krav på att den som avses med beslutet tidigare ska ha överträtt ett kontaktförbud. Utan en sådan begränsning skulle systemet kunna anses oförenligt med principen att betydande inskränkningar i någons frihet inte bör kunna ske utan att denne gjort sig skyldig till något brott (jfr Lagrådets yttrande i prop. 2002/03:70, bilaga 5, och artikel 2 i protokoll nr 4 till Europakonventionen). Vidare framhåller regeringen att man genom en sådan ordning behåller den grundläggande systematiken med en successivt upptrappad ingripandenivå, dvs. ett kontaktförbudssystem som bygger på att misskötsamhet kan leda till ett mer ingripande kontaktförbud. Ett krav på en överträdelse av ett kontaktförbud bidrar också till att göra systemet mer förutsebart i fråga om när elektronisk övervakning kan komma att användas. Enligt regeringen bör ett utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning kunna följa omedelbart på en överträdelse av ett ordinärt kontaktförbud, dvs. det ska inte krävas att det är ett utvidgat kontaktförbud som har överträtts.

Presumtion för elektronisk övervakning när en överträdelse har skett

Enligt nuvarande lagstiftning ska särskilt utvidgade kontaktförbud förenas med elektronisk övervakning om det inte finns särskilda skäl mot det. Det finns alltså en presumtion för att särskilt utvidgade kontaktförbud ska förenas med elektronisk övervakning. Vad gäller frågan om det ska finnas en presumtion för att också utvidgade kontaktförbud ska förenas med elektronisk övervakning framhåller regeringen att det utifrån kravet på vilka förutsättningar som måste vara uppfyllda krävs förhållandevis mycket för att man ska kunna besluta om ett utvidgat kontaktförbud. Detta kommer också till uttryck i att det inte beslutas särskilt många sådana kontaktförbud per år. Skyddsbehovet vid utvidgade kontaktförbud är alltså många gånger stort. När det i en sådan situation dessutom har förekommit en överträdelse av ett kontaktförbud är det angeläget att kunna erbjuda brottsoffret ett utökat skydd. Huvudregeln bör enligt regeringen vara att ett utvidgat kontaktförbud förenas med elektronisk övervakning i de fall då den mot vilken förbudet ska gälla har överträtt ett tidigare förbud.

Regeringen anför att det i förarbetena till bestämmelsen om elektronisk övervakning av särskilt utvidgade kontaktförbud anges exempel på särskilda skäl som gör att presumptionen för elektronisk övervakning bryts. Personen som ålagts förbudet kan vara hemlös och därför sakna regelbunden tillgång till elektricitet för att ladda den elektroniska utrustningen. Ett annat skäl kan vara att personen lider av en sjukdom som försvårar medverkan (prop. 2010/11:45 s. 51). Dessa situationer utgår samtliga från personliga eller praktiska förhållanden som kan påverka möjligheterna och förmågan att följa de krav som ställs på den person som ålagts elektronisk övervakning. Dessa förhållanden kan vara desamma när det gäller utvidgade kontaktförbud. Enligt regeringen bör därför samma särskilda skäl kunna bryta presumptionen för elektronisk övervakning även vid utvidgade kontaktförbud.

Offentligt biträde

Dagens reglering innebär att ett offentligt biträde ska utses om det är fråga om ett kontaktförbud som avser den gemensamma bostaden eller ett särskilt utvidgat kontaktförbud. Som regeringen anför har dessa kontaktförbud det gemensamt att de innebär en större inskränkning i den personliga integriteten och begränsar den enskildes rörelsefrihet mer än vad som typiskt sett gäller för övriga kontaktförbud. Enligt regeringen gör sig liknande överväganden gällande när det är fråga om ett utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning. Även i dessa fall ska därför ett offentligt biträde kunna utses för den mot vilken förbudet avses gälla.

Förbudstidens längd

Regeringen föreslår att kontaktförbud som villkoras med elektronisk övervakning, både utvidgade och särskilt utvidgade, bör kunna ha en inledande giltighetstid om ett år. Som skäl för utökning av giltighetstiden anför regeringen att det i de mest allvarliga fallen av förföljelse och trakasserier är angeläget att under en längre tid än i dag bättre kunna kontrollera att ett kontaktförbud följs.

Samtidigt framhåller regeringen att den föreslagna möjligheten att bestämma en längre förbudstid än sex månader inte behöver innebära någon generell förlängning av de totala tiderna för kontaktförbud med elektronisk övervakning. Syftet är i stället att skapa utrymme för att bestämma ett tidsmässigt väl avvägt kontaktförbud med elektronisk övervakning i sådana fall där en riskbedömning klart talar för att risken för fortsatta angrepp sträcker sig över en tidsperiod längre än sex månader. Med en längsta förbudstid på ett år finns tillräckligt utrymme för att anpassa tiden till behoven och omständigheterna i det enskilda fallet. Förbudstiden ska liksom i dag bestämmas med beaktande av proportionalitetsprincipen. Regeringen påminner också om bestämmelsen i 23 § kontaktförbudslagen enligt vilken åklagaren kan häva eller ändra ett beslut om kontaktförbud om det på grund av ändrade förhållanden finns skäl till det.

Regeringen anser att möjligheten att förlänga giltighetstiden för kontaktförbud med elektronisk övervakning bör kvarstå oförändrad vid tre månader. Detta framstår enligt regeringen som en väl anpassad tidsperiod, och att nu förlänga både den maximala initiala förbudstiden och förlängningstiden skulle riskera att bli ett för stort ingrepp i den personliga integriteten.

Ändrad straffskala

Enligt regeringen finns det starka skäl för att införa en skärpt reaktion mot överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning, eftersom sådana överträdelse typiskt sett är att anse som allvarligare än andra överträdelse av kontaktförbud. Regeringen föreslår därför att överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning ska få en egen brottsbeteckning och att straffskalan för brottet ska vara fängelse i högst två år.

En sådan ordning med enbart fängelse i straffskalan överensstämmer enligt regeringen med den skärpta syn på återfall som på senare tid har kommit till uttryck även i andra sammanhang (jfr prop. 2015/16:151 Ny påföljd efter tidigare dom). Elektronisk övervakning kan enbart användas när ett tidigare kontaktförbud har överträtts. En överträdelse av ett kontaktförbud med elektronisk övervakning innebär alltså ett slags återfall som bör beaktas i skärpande riktning. Enligt regeringen bör böter därför inte finnas kvar i straffskalan.

Vidare framhåller regeringen att en straffskala bör vara en spegelbild av brottets relativa straffvärde. Om man tar bort böter från straffskalan för överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning men behåller fängelse ett år som maximistraff har man samma maximistraff för både överträdelse av kontaktförbud och överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning. Dessutom är en straffskala med ett maximistraff om fängelse ett år utan böter ovanlig. I synnerhet om böter tas bort ur straffskalan för det allvarligare brottet överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning ter det sig naturligt ur ett lagstiftningstekniskt perspektiv att höja straffskalan till två års fängelse. På så sätt speglar straffskalan brottets relativa straffvärde, och skillnaden mellan de båda brotten markeras ännu tydligare.

Regeringen noterar även att om böter inte längre kan dömas ut innebär ändringen att de rättsliga förutsättningarna blir tydligare för när polisen kan gripa en person som överträtt ett kontaktförbud med elektronisk övervakning (jfr 24 kap. 1, 6 och 7 §§ rättegångsbalken).

Avslutningsvis anför regeringen att det saknas skäl att i detta lagstiftningsärende höja straffet för hindrande av elektronisk övervakning. Brottet hindrande av elektronisk övervakning är i och för sig allvarligt, men regeringen har inte fått några indikationer på att det skulle vara ett stort problem att man motsätter sig den elektroniska övervakningen. För brottet hindrande av elektronisk övervakning räcker det vidare att man har varit grovt oaktsam, t.ex. genom att inte se till att batterierna i mottagaren är laddade. Det krävs alltså inget uppsåt för att man ska kunna dömas till ansvar för det brottet. Böter bör därför finnas kvar i straffskalan.

Straffbestämmelsen om olaga förföljelse

Regeringens ovannämnda förslag innebär att en överträdelse av ett kontaktförbud med elektronisk övervakning får en särskild brottsbeteckning som inte omfattas av brottskatalogen i straffbestämmelsen om olaga förföljelse i 4 kap. 4 b § brottsbalken. Den föreslagna straffskalan för brottet överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning är enligt regeringen inte så sträng att man bör döma särskilt för detta brott även när det ingår i ett förföljelsebeteende som begåtts upprepat och systematiskt mot en annan person. Bestämmelsen om olaga förföljelse bör därför kompletteras så att den även i fortsättningen omfattar överträdelser av kontaktförbud med elektronisk övervakning.

Skyldighet att medverka

Precis som gäller i dag vid särskilt utvidgade kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning föreslår regeringen att när ett beslut om utvidgat kontaktförbud har villkorats med elektronisk övervakning ska den mot vilken förbudet gäller vara skyldig att medverka till att den elektroniska övervakningen kan genomföras. Hur det ska gå till ska framgå av beslutet. Polismyndigheten ska ansvara för verkställigheten av den elektroniska övervakningen.

Syftet med elektronisk övervakning är att kontrollera att den som ålagts ett kontaktförbud efterlever detta. Uppgifter om den övervakades position från elektronisk övervakning av ett utvidgat kontaktförbud bör därför enligt regeringen få tas fram när den som förbudet gäller träder in i det område som kontaktförbudet omfattar eller när en beslutad elektronisk övervakning hindras. Detta gäller i dag vid särskilt utvidgade kontaktförbud. Regeringen anför dock att i enlighet med vad som gäller vid särskilt utvidgade kontaktförbud ska den övervakades position inte få registreras eller tas fram i andra situationer. Frågan om när uppgifter om den övervakades position bör få användas väcker enligt regeringen viktiga frågor om skyddet av den enskildes personliga integritet och skulle kräva en djupare analys. Regeringen följer dock situationen noga och utesluter inte att återkomma med åtgärder som syftar till att göra den övervakades position tillgänglig för fler i förväg bestämda ändamål.

Ikraftträdande

I dag används inte kontaktförbud med elektronisk övervakning i tillräcklig utsträckning. De nu aktuella förslagen syftar till att erbjuda brottsutsatta ett bättre skydd och det är därför enligt regeringen angeläget att lagändringarna träder i kraft så snart som möjligt. Vidare gör regeringen bedömningen att organisationen inom kort kan finnas på plats för att Polismyndigheten ska kunna övervaka fler kontaktförbud med elektronisk övervakning och ständigt ha beredskap för att reagera på larm. Regeringen anser därför att lagändringarna bör träda i kraft den 1 juli 2018.

Motionerna

I flera motioner begärs en ökad användning av elektronisk övervakning av kontaktförbud.

I motion 2017/18:2836 av Annicka Engblom m.fl. (M) yrkande 3 anförs att möjligheten till särskilt utvidgat kontaktförbud bör användas av rättsväsendet i högre utsträckning än i dag. Vidare begärs i yrkande 4 ett tillkännagivande om att utreda förutsättningarna för att genom ytterligare elektronisk övervakning skydda personer som hotas av våld i hemmet.

I motion 2017/18:3789 av Annika Qarlsso m.fl. (C) begärs i yrkande 29 ett tillkännagivande om att polisen i större utsträckning ska utreda behov av besöksförbud och andra personskyddsåtgärder vid anmälan om våld i nära relationer och att elektronisk fotboja ska kunna användas vid fler fall av kontaktförbud.

Även i motion 2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 4 anser motionärerna att elektronisk fotboja ska kunna användas i fler fall än i dag. Ett liknande yrkande framförs också i motion 2017/18:144 av Said Abdu (L).

I flera motioner framförs yrkanden om skärpta straff för överträdelser av kontaktförbud.

Yrkanden om straffskärpningar framförs i partimotion 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 2 och motion 2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2.

I motion 2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2 begär motionärerna att böter ska tas bort ur straffskalan för alla överträdelser av normalgraden av kontaktförbud. Detsamma begärs i motion 2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 2.

I motion 2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3 begär motionärerna ett tillkännagivande om att straffpåföljd även ska följa på ringa överträdelser av kontaktförbud. Enligt motionärerna ska den som gör sig skyldig till ett ringa fall av överträdelse av kontaktförbud dömas till böter, om inte särskilda omständigheter gör att kontakten kan anses klart ursäktlig. Ett likalydande yrkande finns i motion 2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 3.

Även andra frågor om kontaktförbud tas upp i flera motioner.

I motion 2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 1 begärs att kontaktförbud med elektronisk övervakning ska kunna beslutas som en förstahandsåtgärd. Motionärerna anför att regeringens förslag innebär att kontaktförbud med elektronisk fotboja bara ska kunna beslutas mot en gärningsman som tidigare brutit mot ett kontaktförbud och att detta är oacceptabelt ur ett brottsofferperspektiv. Kontaktförbud är i sig en åtgärd för att skydda en hotad person, och vilka restriktioner som ska förenas med kontaktförbudet måste enligt motionärerna bestämmas av hotbilden. Ett likalydande yrkande finns i motion 2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 4.

I partimotion 2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD) yrkande 1 begärs ett tillkännagivande om en ändring i lagstiftningen med syfte att

förenkla utfärdandet av kontaktförbud för utsatta kvinnor. Ett likalydande yrkande finns i motion 2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1.

I motion 2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3 begärs ett tillkännagivande om en utvidgning av området för kontaktförbudet. Motionärerna anför att särskilt utvidgat kontaktförbud bör kunna gälla en hel kommun eller flera kommuner i särskilt allvarliga fall.

I samma motion yrkande 5 begärs att personer som dömts för grova sexualbrott eller grova brott mot närstående ska kunna få kontaktförbud med fotboja direkt efter avtjänat fängelsestraff. Ett liknande yrkande framförs också i motion 2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 5. Motionärerna anför att för den som dömts för ett vålds- eller sexualbrott gentemot en närstående finns det med nuvarande och föreslagen lagstiftning ingen möjlighet att utfärda ett kontaktförbud med elektronisk övervakning vid frisläppandet, även om hotbilden är stor. Motionärerna anser därför att det behövs kompletterande lagstiftning som möjliggör detta för att säkerställa att den som blivit utsatt ska kunna känna sig trygg.

I motion 2017/18:3189 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 7 begärs en utvärdering av tillämpningen av bestämmelsen om kontaktförbud i gemensam bostad. Motionärerna anför att det finns tecken på att lagändringen som trädde i kraft den 1 januari 2014 inte har fått det genomslag som eftersträvades och att processen för att meddela kontaktförbud i gemensam bostad tar alltför lång tid. Ett liknande yrkande framförs också i motion 2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 6.

Kompletterande uppgifter

Utvärdering av reformen om förbättrat skydd mot stalkning

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2013 Brottsförebyggande rådet (Brå) i uppdrag att följa upp och utvärdera den reform om förbättrat skydd mot stalkning som trädde i kraft 2011. Reformen innebar bl.a. att ett särskilt brott, olaga förföljelse, infördes i brottsbalken. Dessutom infördes regler om att elektronisk övervakning skulle få användas för att kontrollera efterlevnaden av ett särskilt utvidgat kontaktförbud. Syftet med Brås utvärdering skulle enligt regleringsbrevet bl.a. vara att undersöka hur bestämmelserna om kontaktförbud tillämpas i praktiken. I uppdraget ingick att i den mån det var möjligt uppmärksamma vilket genomslag elektronisk övervakning av särskilt utvidgade kontaktförbud fått och om det område som förbudet gäller är väl avvägt.

Av Brås rapport Kontaktförbud (rapport 2015:3) framgår att elektronisk övervakning fram t.o.m. oktober 2014 endast använts en gång. Brå konstaterar även att det råder stora regionala skillnader i landet vad gäller andelen beviljade ansökningar om kontaktförbud mellan landets åklagarkammare. Åklagarmyndigheten menar att detta delvis kan bero på skillnader i kvaliteten på de ansökningar som kommit in från polisen.

Brå betonar i rapporten att polisen behöver förbättra sitt arbete med kontaktförbud genom specialisering och fortbildning av den personal som ska informera om lagen. I kombination med ett tätare samarbete med åklagarna om vad en ansökan behöver innehålla skulle kvaliteten på ansökningarna kunna höjas. Brå understryker vidare att rättsväsendet behöver utveckla sina rutiner för att på ett systematiskt sätt arbeta med strukturerade hot- och riskbedömningar. Det innebär att specialiserad och väl utbildad personal bör utföra de strukturerade bedömningarna inom polisen, med efterföljande kvalitetsgranskning. Slutligen rekommenderar Brå att man ska följa upp och utvärdera användandet av fotboja vid fler tillfällen.

Åklagarmyndigheten

Åklagarmyndigheten tillhandahåller en handbok om kontaktförbud. Handboken uppdateras kontinuerligt, senast i december 2017. Syftet med handboken är att ge stöd för åklagares handläggning av ärenden om kontaktförbud. Handboken innehåller en genomgång av de bestämmelser som ska tillämpas vid handläggningen och beslutsfattandet. Uttalanden i förarbeten, refererad rättspraxis och beslut från Justitieombudsmannen som bedöms ha betydelse för handläggningen behandlas. I handboken lämnas förslag till hur man som åklagare kan arbeta vid handläggningen av ärenden om kontaktförbud och vad man bör tänka på i olika situationer.

Åklagarmyndighetens Utvecklingscentrum Göteborg publicerade i december 2016 en promemoria om enhetliga handläggningsrutiner för kontaktförbud (RättsPM 2016:6). Åklagarmyndigheten anför bl.a. följande (s. 3).

En handläggning av kontaktförbud som bygger på gemensamma prioriteringar hos polis och åklagare, kontinuitet och nära samarbete med enhetliga rutiner bedöms öka förutsättningarna för att ärendena handläggs med hög kvalitet inom den föreskrivna tidsfristen. Åklagarmyndighetens Utvecklingscentrum Göteborg har i dialog med företrädare för Polisens Utvecklingscentrum Väst och NOA därför utarbetat rutiner för handläggning och tagit fram ett direktiv – Initiala utredningsåtgärder – kontaktförbud. De är avsedda att vara ett stöd vid handläggningen av kontaktförbudsärenden och öka förutsättningarna för ett strukturerat och nationellt enhetligt arbetssätt. Syftet är också att öka förutsättningarna för ett strukturerat samarbete mellan polis och åklagare på lokal nivå. Handläggningsrutinerna och direktiv – Initiala utredningsåtgärder – kontaktförbud utgör ett komplement till Åklagarmyndighetens kontaktförbudshandbok. För närvarande pågår ett arbete inom polisen där man gör en översyn av polisens riktlinjer för kontaktförbud.

Tidigare utskottsbehandling

Utskottet föreslog i betänkande 2014/15:JuU18 att riksdagen skulle göra ett tillkännagivande om att regeringen borde utreda om kraven för när kontaktförbud får förenas med elektronisk övervakning (s.k. fotboja) är för höga. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2014/15:124).

Året därpå behandlade utskottet motioner om kontaktförbud i betänkande 2015/16:JuU22. Utskottet konstaterade då att frågan om huruvida kraven för när kontaktförbud får förenas med elektronisk övervakning är för höga var uppmärksammas av regeringen och såg därför inte skäl att ta något initiativ i den frågan. De aktuella motionerna avstyrktes. Utskottet avstyrkte av samma skäl motionsyrkanden om att utreda förutsättningarna för att skydda personer som hotas av våld i hemmet genom ytterligare elektronisk övervakning. Vidare ansåg utskottet att bestämmelserna för vilket område som ett kontaktförbud får omfatta är väl avvägda och avstyrkte ett motionsyrkande om att utöka detta område. Utskottet konstaterade vidare att en rapport från Brottsförebyggande rådet om hur kontaktförbud tillämpas i praktiken bereddes, och utskottet avstyrkte med hänvisning till detta motioner om att särskilt kontaktförbud ska användas i större utsträckning än i dag och om att ändra lagstiftningen om när kontaktförbud kan utfärdas. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:190).

Utskottet behandlade i betänkande 2015/16:JuU18 (s. 28 f.) ett motionsyrkande med begäran om skärpta straff för överträdelse av kontaktförbud. Utskottet var inte berett att ställa sig bakom förslaget utan avstyrkte motionen. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2015/16:196).

Vidare behandlade utskottet i betänkande 2015/16:JuU21 (s. 33 f.) ett motionsyrkande om att personer som dömts för grova sexualbrott eller grova brott mot närstående också ska kunna få kontaktförbud med fotboja direkt efter avtjänat fängelsestraff. Utskottet, som berett ett liknande yrkande tidigare under valperioden, vidhöll sin tidigare inställning och såg inte skäl att föreslå en sådan utökad användning av fotboja som efterfrågades i motionen.

I betänkande 2016/17:JuU20 (s. 27 f.) behandlade utskottet motionsyrkanden om ökad användning av kontaktförbud. Utskottet, som inte ville föregripa den beredning av departementspromemorian Elektronisk övervakning av kontaktförbud (Ds 2017:1) som pågick, avstyrkte yrkandena. Av samma skäl avstyrkte utskottet även motionsyrkanden om skärpt straff vid överträdelse av kontaktförbud. Utskottet såg inte heller skäl att ställa sig bakom ett motionsyrkande om att förenkla utfärdandet av kontaktförbud. Slutligen vidhöll utskottet sin inställning om att bestämmelserna om vilket område som ett kontaktförbud får omfatta är väl avvägda och avstyrkte ett motionsyrkande om att utöka detta område.

Utskottets ställningstagande

Som framgår ovan uppmanade riksdagen i ett tillkännagivande under 2015 regeringen att utreda frågan huruvida kraven för när kontaktförbud får förenas med elektronisk övervakning är för höga. Utskottet ser positivt på att regeringen nu har överlämnat förslag till ändringar i lagen om kontaktförbud och brottsbalken som ska skärpa skyddet mot trakasserier och förföljelse. Lagändringarna möjliggör en bättre kontroll av att kontaktförbud följs och medför en skärpt syn på överträdelse av kontaktförbud med elektronisk

övervakning. Lagförslagen har enligt utskottet också i de flesta delar fått en väl avvägd utformning. När det gäller förslaget att ett utvidgat kontaktförbud endast ska kunna förenas med elektronisk övervakning om ett tidigare kontaktförbud överträtts är utskottet dock av en annan uppfattning än regeringen, vilket utskottet återkommer till nedan. Samtidigt är förslaget ett steg i rätt riktning, och till dess regeringen återkommer med ett nytt lagförslag i denna del är utskottet därför berett att acceptera den nu föreslagna lagändringen. Utskottet tillstyrker således propositionen i sin helhet.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att möjligheten att förena även utvidgade kontaktförbud med elektronisk övervakning kommer att bidra både till att ett sådant kontaktförbud kommer att bli betydligt mer effektivt och till att det kommer att finnas förutsättningar för att meddela särskilt utvidgade kontaktförbud i fler fall än i dag. Utskottet anser därför att motion 2017/18:144 (L) och motion 2017/18:2836 (M) yrkandena 3 och 4 får anses tillgodosedda genom de nu föreslagna ändringarna i lagen om kontaktförbud och avstyrker därför yrkandena.

Av samma skäl anser utskottet att motion 2017/18:3584 (L) yrkande 4 och motion 2017/18:3789 (C) yrkande 29 delvis får anses tillgodosedda. Mot bakgrund av vad som framförs i motionerna noterar utskottet att regeringen i propositionen framhållit att det skulle vara svårt att göra elektronisk övervakning möjlig vid ordinära kontaktförbud eftersom det vid denna form av kontaktförbud inte bestäms något geografiskt område. Inte heller vad som i övrigt anförs i motionerna ger enligt utskottet anledning till några initiativ från riksdagens sida. Utskottet avstyrker därmed motionsyrkandena.

När det gäller frågan om skärpta straff för överträdelser av kontaktförbud delar utskottet regeringens uppfattning att det finns starka skäl för att införa en skärpt reaktion mot överträdelser av kontaktförbud med elektronisk övervakning, eftersom sådana överträdelser typiskt sett är att anse som allvarligare än andra överträdelser av kontaktförbud. Enligt utskottets mening kommer lagstiftningen i och med de nu framlagda lagförslagen att få en väl avvägd utformning. Mot den bakgrunden är utskottet inte berett att ställa sig bakom de tillkännagivanden som begärs i motionerna 2017/18:3060 (SD) yrkande 2, 2017/18:3584 (L) yrkande 2, 2017/18:3974 (L) yrkandena 2 och 3 samt 2017/18:3977 (SD, -) yrkandena 2 och 3. Motionsyrkandena avstyrks därmed.

Enligt regeringens förslag ska kontaktförbud med elektronisk övervakning bara kunna beslutas mot en person som tidigare har brutit mot ett kontaktförbud. En sådan lösning tar emellertid enligt utskottets uppfattning inte tillräcklig hänsyn till brottsofferperspektivet. Det är inte rimligt att en utsatt person ska tvingas vänta på att ett kontaktförbud utan elektronisk övervakning misslyckas innan det kan bli aktuellt med en sådan övervakning. Utskottet delar inte heller regeringens uppfattning att en sådan begränsning krävs för att systemet ska vara förenligt med principen att betydande inskränkningar i någons frihet inte bör kunna ske utan att denna gjort sig skyldig till något brott. Kontaktförbud är i sig en åtgärd för att skydda en hotad

person, och vilka restriktioner som i det enskilda fallet ska förenas med kontaktförbudet måste bestämmas utifrån hotbilden. Därför anser utskottet att ett utvidgat kontaktförbud med elektronisk övervakning ska kunna beslutas som en förstahandsåtgärd. Som anförts är utskottet dock berett att nu föreslå att riksdagen ska anta regeringens lagförslag, men utskottet utgår från att regeringen skyndsamt återkommer till riksdagen med ett lagförslag som tillgodoser det anförda. Vad utskottet nu anført bör riksdagen ge regeringen till känna. Därmed bifaller utskottet motionerna 2017/18:3974 (L) yrkande 1 och 2017/18:3977 (SD, -) yrkande 4.

Utskottet har vid flera tillfällen tidigare behandlat motionsyrkanden likalydande med de som framställs i motion 2017/18:3060 (SD) yrkande 1 och motion 2017/18:3977 (SD, -) yrkande 1 om att förenkla utfärdandet av kontaktförbud. Utskottet vidhåller sin tidigare uppfattning och ser inte heller denna gång skäl att ställa sig bakom de tillkännagivanden som begärs och avstyrker därför motionsyrkandena.

Utskottet vidhåller sin inställning om att bestämmelserna om vilket område ett kontaktförbud får omfatta är väl avvägda. Utskottet ser därför inte skäl för att ställa sig bakom det tillkännagivande som begärs i motion 2017/18:3584 (L) yrkande 3 och avstyrker yrkandet.

Även när det gäller det som yrkas i motion 2017/18:3584 (L) yrkande 5 och motion 2017/18:3977 (SD, -) yrkande 5 om att personer som dömts för grova sexualbrott eller grova brott mot närstående ska kunna få kontaktförbud med fotboja direkt efter avtjänat fängelsestraff vidhåller utskottet sin tidigare inställning. Utskottet ser därför inte heller nu skäl att ställa sig bakom ett sådant tillkännagivande som begärs i motionerna. Motionsyrkandena avstyrks.

I motion 2017/18:3189 (M, C, L, KD) yrkande 7 och motion 2017/18:3584 (L) yrkande 6 begärs en utvärdering av tillämpningen av bestämmelsen om kontaktförbud i gemensam bostad. Enligt lagen om kontaktförbud ska beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad meddelas med särskild skyndsamhet. Det finns även särskilda tidsfrister i fråga om domstolens handläggning av sådana kontaktförbud. Som framgår ovan ger Åklagarmyndigheten ut en handbok om kontaktförbud. I handboken redogörs bl.a. för de skyndsamhetskrav som gäller vid handläggningen av beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad. Vidare har Åklagarmyndighetens Utvecklingscentrum Göteborg gett ut en rättspromemoria om enhetliga handlägningsrutiner för kontaktförbud. Utskottet ser positivt på det arbete som sker men vill också framhålla vikten av att Åklagarmyndigheten och övriga berörda myndigheter fortsätter att följa upp handläggningen av kontaktförbud inklusive sådana som avser gemensam bostad. Utskottet konstaterar sammanfattningsvis att det pågår ett aktivt arbete när det gäller frågan om tillämpning av reglerna om kontaktförbud. Utskottet utgår vidare från att regeringen noga följer frågan och vid behov vidtar de åtgärder som behövs. Något tillkännagivande från riksdagens sida behövs därför inte och utskottet avstyrker motionsyrkandena.

Avslutningsvis noterar utskottet att regeringen i propositionen redovisar flera tidigare tillkännagivanden om tillgreppsbrott och tillträdesförbud. Regeringen anför att chefen för Justitiedepartementet har för avsikt att ge en utredare i uppdrag att lämna förslag på vissa straffrättsliga åtgärder som tar sikte på organiserad tillgreppsbrottslighet och tillträdesförbud. Uppdraget planeras pågå i ett år. Regeringen avser att återkomma till riksdagen när det gäller samtliga tillkännagivanden som redovisas i propositionen. Utskottet har inte något att invända mot regeringens redovisning och konstaterar att tillkännagivandena står som öppna. Det kan således finnas anledning för utskottet att återkomma till dessa i framtiden.

Reservationer

1. **Ökad användning av kontaktförbud med elektronisk övervakning, punkt 2 (C, L)**

av Johan Hedin (C) och Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:144 av Said Abdu (L),

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 4 och

2017/18:3789 av Annika Qarlssoon m.fl. (C) yrkande 29 och

bifaller delvis motion

2017/18:2836 av Annicka Engblom m.fl. (M) yrkandena 3 och 4.

Ställningstagande

Vi ser positivt på regeringens förslag om att det ska vara möjligt att besluta om elektronisk övervakning vid utvidgat kontaktförbud i stället för bara vid särskilt utvidgat kontaktförbud som är fallet i dag. Förslagen i propositionen är dock inte tillräckliga. Vi vill att fotboja ska kunna användas också vid ordinära kontaktförbud. Detta innebär att frizonen för kvinnan blir större och att fotboja kan meddelas som en förstahandsåtgärd. Vi vill att både hotbilden och offrets rätt till rörelsefrihet ska väga tyngre än i dag. Det är inte rimligt att man ska behöva vänta på att ett kontaktförbud utan fotboja misslyckas. Dessutom bör polisen i större utsträckning än i dag utreda behovet av kontaktförbud vid anmälan om våld i nära relationer.

Regeringen bör vidta åtgärder för att se till att det vi nu anfört blir tillgodosett.

2. **Skärpt straff för överträdelse av kontaktförbud, punkt 3 (SD, -)**

av Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 2,

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2,

2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkandena 2 och 3 samt

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Vi ser positivt på regeringens förslag om att ta bort böter från straffskalan och att höja straffmaximum till två års fängelse för överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning. Vi anser dock att straffet för att överträda ett kontaktförbud ska skärpas ytterligare. Detta kan exempelvis göras genom att ett minimifängelsestraff införs även för överträdelse av kontaktförbud utan elektronisk övervakning, att en grov brottsrubricering införs och att ett minimifängelsestraff införs för olaga förföljelse. Det viktiga är att det nya straffet blir så kännbart att få skulle vilja riskera att överträda ett kontaktförbud.

Vidare har ansvarsfriheten vid ringa fall av överträdelse av kontaktförbud emellanåt visat sig vara problematisk. Vi anser därför att det är rimligt att följa det förslag som den nationella samordnaren mot våld i nära relationer (SOU 2014:49) presenterade om att ringa överträdelse av kontaktförbud ska medföra böter, förutsatt att kontakten inte kan anses vara klart ursäktlig.

Regeringen bör vidta åtgärder för att se till att det vi nu har anfört blir tillgodosett.

3. Skärpt straff för överträdelser av kontaktförbud, punkt 3 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 2,

2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkandena 2 och 3 samt

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkandena 2 och 3 samt

bifaller delvis motion

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 2.

Ställningstagande

Straffet för överträdelse av kontaktförbud är i dag böter eller fängelse i högst ett år, och i ringa fall ska inte dömas till ansvar. Bakom den juridiska termen överträdelse av kontaktförbud döljer sig en verklighet som ofta handlar om ett systematiskt agerande från gärningsmannen för att beröva offret hennes känsla av trygghet.

Regeringens förslag innebär att straffskalan för brott mot kontaktförbud utan elektronisk övervakning lämnas helt oförändrad. Jag konstaterar att den nationella samordnaren mot våld i nära relationer redan 2014 presenterade ett färdigt lagförslag om skärpning av straffskalan (SOU 2014:49 s. 25). Ett förslag var att ta bort böter ur straffskalan och höja maximistraffet till två års fängelse för alla överträdelser av normalgraden av kontaktförbud. Vidare föreslog utredaren att ringa överträdelse av kontaktförbud ska medföra böter, förutsatt att kontakten inte kan anses vara klart ursäktlig. Jag delar utredarens bedömning.

Det bör vara regeringens uppgift att vidta åtgärder för att tillgodose det jag nu har anfört.

4. Kontaktförbud med elektronisk övervakning som förstahandsåtgärd, punkt 4 (V)

av Linda Snecker (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår motionerna

2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 1 och

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 4.

Ställningstagande

Jag delar motionärernas uppfattning att brottsofferperspektivet är mycket viktigt. Elektronisk övervakning innebär emellertid ett kännbart ingrepp i en persons frihet. Kontaktförbudet kan dessutom riktas mot en person som inte är dömd för något brott. Jag instämmer i regeringens bedömning att rättssäkerhetsskäl talar för att ingripande tvångsmedel i sådana situationer måste vara underkastade starka rättssäkerhetsgarantier. Det är därför nödvändigt att i lagen precisera under vilka förutsättningar en elektronisk övervakning av utvidgade kontaktförbud ska kunna aktualiseras. För att få en tydlig koppling i bestämmelsen till risken för våld, hot och allvarliga trakasserier anser jag att man även i fortsättningen bör begränsa tillämpningsområdet för ett utvidgat kontaktförbud med elektronisk

övervakning genom att ha kvar ett krav på att den som avses med beslutet tidigare ska ha överträtt ett kontaktförbud. Mot den bakgrunden finns det enligt min mening inte skäl för riksdagen att göra något sådant tillkännagivande som motionärerna efterfrågar.

5. Förenkla utfärdandet av kontaktförbud, punkt 5 (SD, -)

av Adam Marttinen (SD) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -) yrkande 1 och
2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 1.

Ställningstagande

I dag är det alldeles för svårt för en utsatt kvinna att få en ansökan om kontaktförbud beviljad mot en man som riskerar att utsätta henne för våld. Brottsförebyggande rådet har uppmärksammat detta och påtalar att så många som 67 procent av alla som ansökte om kontaktförbud 2013 fick avslag på sin ansökan. Det är dessutom ett rent lotteri om vem som får kontaktförbud beviljat. Enligt den statistik som stiftelsen Tryggare Sverige sammanställt finns det oacceptabla skillnader geografiskt i Sverige för hur lätt det är att få en ansökan om kontaktförbud beviljad. Vi anser att det bör bli lättare för utsatta kvinnor att få kontaktförbud utfärdade mot gärningsmän. Lagstiftningen bör också utformas så att sannolikheten att få en ansökan om kontaktförbud beviljad blir mer rättssäker och därmed också mer enhetlig geografiskt. Regeringen bör vidta åtgärder för att tillgodose det vi nu anfört.

6. Utöka området för kontaktförbud, punkt 6 (L)

av Roger Haddad (L).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 3.

Ställningstagande

Jag anser att området för kontaktförbudet ska utökas. Detta kräver att lagen ändras så att särskilt utvidgat kontaktförbud ska kunna meddelas i fler fall och i särskilt allvarliga fall kunna gälla en hel kommun eller flera kommuner – ett kommunalt vistelseförbud eller en omvänd kommunarrest för förövaren. Brottsoffrets rätt till en skyddad zon måste gå före gärningsmannens rörelsefrihet. Regeringen bör vidta åtgärder för att se till att det jag nu anfört blir tillgodosett.

7. Kontaktförbud med elektronisk övervakning efter avtjänat fängelsestraff, punkt 7 (SD, L, -)

av Adam Marttinen (SD), Roger Haddad (L) och Patrick Reslow (-).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 5 och

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -) yrkande 5.

Ställningstagande

Vi vill stärka offrets skydd vid frisläppande av fängelsedömda. Under fängelsestraffet har förövaren suttit inlåst och därmed inte kunnat bryta mot något kontaktförbud. För den som dömts för ett grovt vålds- eller sexualbrott gentemot en närstående finns det med nuvarande och föreslagen lagstiftning ingen möjlighet att utfärda ett kontaktförbud med elektronisk övervakning vid frisläppandet, även om hotbilden är stor. Vi anser därför att det behövs kompletterande lagstiftning som möjliggör detta för att säkerställa att den som blivit utsatt ska kunna känna sig trygg.

8. Kontaktförbud avseende den gemensamma bostaden, punkt 8 (M, C, L, KD)

av Tomas Tobé (M), Krister Hammarbergh (M), Anti Avsan (M), Johan Hedin (C), Anders Hansson (M), Roger Haddad (L) och Andreas Carlson (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2017/18:3189 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 7 och

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L) yrkande 6.

Ställningstagande

Den 1 januari 2014 infördes nya regler för beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad. Lagändringen innebar att det numera inte krävs att risken för brott är påtaglig för att ett kontaktförbud avseende gemensam bostad ska kunna meddelas. Det betyder bl.a. att det inte måste vara fråga om en akut risk för brott mot den person som förbudet avses skydda, utan att det är tillräckligt att den risken är konkret och tydlig.

Avsikten med lagändringen var att underlätta beslut om kontaktförbud i gemensam bostad där detta krävs för att skydda en person. Det finns dock tecken på att lagändringen inte har fått det genomslag som eftersträvades. Kritik har framförts mot att processen för att meddela kontaktförbud i gemensam bostad är så långdragen att socialtjänsten under väntetiden ändå tvingas placera den hotade personen i skyddat boende. Därför bör regeringen vidta åtgärder för att utvärdera utfallet av 2013 års reform och ta fram eventuella förslag till författningsändringar.

BILAGA I

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2017/18:81 Elektronisk övervakning av kontaktförbud:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om kontaktförbud.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i brottsbalken.

Följdmotionerna

2017/18:3974 av Roger Haddad m.fl. (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kontaktförbud med elektronisk övervakning ska kunna beslutas som en förstahandsåtgärd och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta bort böter ur straffskalan för alla överträdelse av normalgraden av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att straffpåföljd även ska följa på ringa överträdelse av kontaktförbud, om inte särskilda omständigheter gör att kontakten kan anses klart ursäktlig, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2017/18:3977 av Adam Marttinen och Patrick Reslow (SD, -):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla utfärdandet av kontaktförbud för utsatta kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fängelse för överträdelse av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ringa överträdelse av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökade möjligheter att i fler fall utdöma elektronisk fotboja vid kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontaktförbud med elektronisk övervakning för gärningsmän dömda för vålds- och sexualbrott och tillkännager detta för regeringen.

Motioner från allmänna motionstiden 2017/18

2017/18:144 av Said Abdu (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utöka användandet av elektronisk fotboja vid kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:2836 av Annicka Engblom m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjligheten till särskilt kontaktförbud bör användas av rättsväsendet i högre utsträckning än i dag och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna att genom ytterligare elektronisk övervakning skydda personer som hotas av våld i hemmet och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3060 av Richard Jomshof m.fl. (SD, -):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en ändring i lagstiftningen med syftet att förenkla utfärdandet av kontaktförbud för utsatta kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpta straff för överträdelse av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3189 av Tomas Tobé m.fl. (M, C, L, KD):

7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utvärdering av tillämpningen av bestämmelsen om kontaktförbud i gemensam bostad och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3584 av Roger Haddad m.fl. (L):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om skärpt straff för överträdelse av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökning av området för kontaktförbudet och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökad användning av elektronisk fotboja och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontaktförbud med fotboja för personer som nyss avtjänat fängelsestraff för grova sexualbrott eller grova brott mot närstående, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kontaktförbud i gemensam bostad och tillkännager detta för regeringen.

2017/18:3789 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att polisen i större utsträckning utreder behov av besöksförbud och andra personskyddsåtgärder vid anmälan om våld i nära relationer och att elektronisk fotboja ska kunna användas vid fler fall av kontaktförbud och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i lagen (1988:688) om kontaktförbud

Härigenom föreskrivs att 2, 2 a, 4, 7 a, 12 a, 13 a och 24–26 §§ lagen (1988:688) om kontaktförbud¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Om det kan antas att ett kontaktförbud enligt 1 § inte är tillräckligt, får förbudet utvidgas till att avse förbud att uppehålla sig i närheten av en annan persons bostad eller arbetsplats eller annat ställe där den personen brukar vistas (utvidgat kontaktförbud).

Den som har överträtt ett utvidgat kontaktförbud får meddelas förbud att uppehålla sig inom ett större område än som följer av första stycket (särskilt utvidgat kontaktförbud). Förbudet får omfatta ett eller flera områden i anslutning till sådana platser där den andra personen har sin bostad eller arbetsplats eller annars brukar vistas. Det får inte avse ett större område än vad som är nödvändigt.

*Föreslagen lydelse*2§²

Om det kan antas att ett kontaktförbud enligt 1 § inte är tillräckligt, får förbudet utvidgas till att avse förbud att uppehålla sig i närheten av en annan persons bostad eller arbetsplats eller annat ställe där den personen brukar vistas (utvidgat kontaktförbud). *Ett beslut om utvidgat kontaktförbud ska förenas med villkor om elektronisk övervakning, om den mot vilken förbudet avses gälla har överträtt ett kontaktförbud och det inte finns särskilda skäl mot det.*

Den som har överträtt ett utvidgat kontaktförbud får meddelas förbud att uppehålla sig inom ett större område än som följer av första stycket (särskilt utvidgat kontaktförbud). Förbudet får omfatta ett eller flera områden i anslutning till sådana platser där den andra personen har sin bostad eller arbetsplats eller annars brukar vistas. Det får inte avse ett större område än vad som är nödvändigt. *Ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud ska förenas med villkor om elektronisk övervakning, om det inte finns särskilda*

¹ Senaste lydelse av lagens rubrik 2011:487.

² Senaste lydelse 2011:487.

skäl mot det.

Ett beslut om särskilt utvidgat kontaktförbud ska förenas med villkor om elektronisk övervakning, om det inte finns särskilda skäl mot det.

Särskilt utvidgat kontaktförbud får meddelas endast om skälen för ett sådant förbud väger väsentligt tyngre än den inskränkning i rörelsefriheten som förbudet innebär för den mot vilken förbudet avses att gälla.

2 a §³

När ett beslut om *särskilt utvidgat* kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är den mot vilken förbudet gäller skyldig att medverka till att den elektroniska övervakningen kommer till stånd och kan fortgå.

När ett beslut om kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är den mot vilken förbudet gäller skyldig att medverka till att den elektroniska övervakningen kommer till stånd och kan fortgå.

4 §⁴

Kontaktförbud ska meddelas för viss tid. Kontaktförbud avseende gemensam bostad får meddelas för högst två månader. *Särskilt utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning får meddelas för högst sex månader. I övrigt får kontaktförbud meddelas för högst ett år.*

Kontaktförbud ska meddelas för *en* viss tid, *högst ett år*. Kontaktförbud avseende gemensam bostad får *dock* meddelas för högst två månader.

Kontaktförbudet gäller omedelbart, om inte annat bestäms.

Ett kontaktförbud avseende gemensam bostad får endast förlängas om det finns särskilda skäl och med högst två veckor i taget. Ett *särskilt utvidgat* kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning får förlängas med högst tre månader i taget. I övrigt får ett kontaktförbud förlängas med högst ett år i taget.

Ett kontaktförbud avseende gemensam bostad får endast förlängas om det finns särskilda skäl och med högst två veckor i taget. Ett kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning får förlängas med högst tre månader i taget. I övrigt får ett kontaktförbud förlängas med högst ett år i taget.

³ Senaste lydelse 2011:487.

⁴ Senaste lydelse 2011:487.

7 a §⁵

I fråga om kontaktförbud avseende gemensam bostad eller särskilt utvidgat kontaktförbud ska ett offentligt biträde förordnas för den som förbudet gäller eller avses gälla, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Frågan om förordnande ska prövas så snart som möjligt.

I fråga om kontaktförbud avseende gemensam bostad, *utvidgat kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning* eller särskilt utvidgat kontaktförbud ska ett offentligt biträde förordnas för den *mot vilken* förbudet gäller eller avses gälla, om det inte måste antas att behov av biträde saknas. Frågan om förordnande ska prövas så snart som möjligt.

Ett sådant biträde har samma rättigheter som en offentlig försvarare.

12 a §⁶

Ett beslut om *särskilt utvidgat* kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning ska, utöver vad som anges i 12 §, ange

Ett beslut om kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning ska, utöver vad som anges i 12 §, ange

1. när den elektroniska övervakningen ska inledas och hur det ska ske,
2. vad den mot vilken förbudet gäller är skyldig att göra för att medverka till att övervakningen kommer till stånd och kan fortgå, och
3. vilken påföljd som hindrande av elektronisk övervakning enligt 25 § kan medföra.

13 a §⁷

När ett beslut om kontaktförbud avseende gemensam bostad har meddelats får en polisman avlägsna den mot vilken förbudet gäller från bostaden.

När ett beslut om *särskilt utvidgat* kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är Polismyndigheten ansvarig för verkställigheten av den elektroniska övervakningen.

När ett beslut om kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning har meddelats, är Polismyndigheten ansvarig för verkställigheten av den elektroniska övervakningen.

24 §⁸

Den som bryter mot ett kontaktförbud döms för överträdelse av kontaktförbud till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som bryter mot ett kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning döms för överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning till fängelse i högst två år. Den som i övrigt bryter mot ett kontaktförbud döms för över-

⁵ Senaste lydelse 2011:487.

⁶ Senaste lydelse 2014:620.

⁷ Senaste lydelse 2014:620.

⁸ Senaste lydelse 2011:487.

trädelse av kontaktförbud till böter eller fängelse i högst ett år.

I ringa fall ska inte dömas till ansvar.

I ringa fall ska *det* inte dömas till ansvar.

25 §⁹

Den som har meddelats ett *särskilt utvidgat* kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning och som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet hindrar att den elektroniska övervakningen kommer till stånd eller kan fortgå döms för hindrande av elektronisk övervakning till böter eller fängelse i högst ett år.

Den som har meddelats ett kontaktförbud med villkor om elektronisk övervakning och som uppsåtligen eller av grov oaktsamhet hindrar att den elektroniska övervakningen kommer till stånd eller kan fortgå döms för hindrande av elektronisk övervakning till böter eller fängelse i högst ett år.

26 §¹⁰

Uppgifter om den övervakades position vid elektronisk övervakning får registreras och tas fram endast när

1. den övervakade träder in i eller vistas inom det område som avses i 2 § andra stycket, eller

1. den övervakade träder in i eller vistas inom det område som avses i 2 § *första eller* andra stycket, eller

2. en beslutad elektronisk övervakning hindras.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

⁹ Senaste lydelse 2011:487.

¹⁰ Senaste lydelse 2011:487.

2 Förslag till lag om ändring i brottsbalken

Härigenom föreskrivs att 4 kap. 4 b § brottsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 kap.

4 b §¹

Den som förföljer en person genom brottsliga gärningar som utgör

1. misshandel enligt 3 kap. 5 § eller försök till sådant brott som inte är ringa,

2. olaga tvång enligt 4 kap. 4 § första stycket,
3. olaga hot enligt 4 kap. 5 § första stycket,
4. hemfridsbrott eller olaga intrång enligt 4 kap. 6 §,
5. kränkande fotografering enligt 4 kap. 6 a §,
6. olovlig identitetsanvändning enligt 4 kap. 6 b §,
7. olaga integritetsintrång enligt 4 kap. 6 c §,
8. ofredande enligt 4 kap. 7 §,
9. sexuellt ofredande enligt 6 kap. 10 §,
10. skadegörelse enligt 12 kap. 1 § eller försök till sådant brott,
11. ringa skadegörelse enligt 12 kap. 2 §, eller

12. överträdelse av kontaktförbud enligt 24 § lagen (1988:688) om kontaktförbud

12. *överträdelse av kontaktförbud med elektronisk övervakning eller överträdelse av kontaktförbud enligt 24 § lagen (1988:688) om kontaktförbud*

döms, om var och en av gärningarna har utgjort led i en upprepad kränkning av personens integritet, för olaga förföljelse till fängelse i högst fyra år.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2018.

¹ Senaste lydelse 2017:1136.